

คำเรียกญาติของคนไทยเกาะกง ราชอาณาจักรกัมพูชา Kinship Terms of Thai KohKongin The Kingdomof Cambodia

Eng Tola¹ และบัญญัติ สาลี²

Eng Tola¹ and Banyat Salee²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบบคำเรียกญาติและวัฒนธรรมที่สะท้อนจากคำเรียกญาติของคนไทยเกาะกง ราชอาณาจักรกัมพูชา ผลการวิจัยพบว่า คนไทยเกาะกงเป็นคนไทยกลุ่มหนึ่งที่อาศัยอยู่ในจังหวัดเกาะกง ราชอาณาจักรกัมพูชา มีภาษาและวัฒนธรรมเฉพาะที่เป็นอัตลักษณ์ของตนเอง คนไทยเกาะกงมีการใช้คำเรียกญาติทั้งหมด 54 คำ แบ่งตามโครงสร้างคำเรียกญาติเป็นคำเรียกญาติที่เป็นคำเดี่ยว 27 คำ และคำเรียกญาติที่เป็นคำประสม 27 คำ มีองค์ประกอบทางความหมายจำแนกระบบตามมิติอรรถลักษณะได้ 9 ประการ ได้แก่ รุ่น สาย เลือด ฝ่ายพ่อหรือแม่ เพศ อายุ การแต่งงาน การแต่งงานใหม่ ฝ่ายสามีหรือภรรยาและคำอื่น ๆ คำเรียกญาติของคนไทยเกาะกงสะท้อนให้เห็นมิติวัฒนธรรมหลายมิติ ได้แก่ วัฒนธรรมระบบสายโลหิต วัฒนธรรมทางภาษา และมิติการใช้คำเรียกญาติเป็นสรรพนามและคำเรียกขาน การศึกษาคำเรียกญาติของคนไทยเกาะกงนี้สามารถทำให้เข้าใจภาษาและวัฒนธรรมของคนไทยเกาะกง ซึ่งเป็นคนไทยกลุ่มหนึ่งที่อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรกัมพูชาเป็นอย่างดี

คำสำคัญ : คำเรียกญาติ คนไทยเกาะกง องค์ประกอบทางความหมาย วัฒนธรรมภาษา

ABSTRACT

This research aimed to study the system of kinship terms and culture of Thai kohkong in The Kingdom of Cambodia. The research found that Thai KohKongis a Thai group who is living in Koh Kong province, The Kingdom of Cambodia. They have language and culture as their Identity. They use kinship terms with 54 words. All of the kinship terms were categorized according to kinship structure with two types that single kinship terms 27 words and compound kinship terms 27 words. There are elements of the classification system based on semantic 9 dimensions, namely, parentage, gender, age, marriage, new marriage, husband or wife and euphemism. The kinship terms of Thai Koh Kong reflected the multidimensional dimension of culture, namely, system of bloodlines, language usage and using kinship terms as pronouns and expressions. A study on kinship terms of Thai Koh Kong can be understood their language and culture as well.

Keywords : Kinship, Thai Koh Kong, Semantic elements, Language and Culture

¹นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์ วิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

บทนำ

“ไทยเกาะกง” เป็นชื่อเรียกคนไทยกลุ่มหนึ่งที่อาศัยอยู่ในจังหวัดเกาะกงของประเทศกัมพูชา คนเขมรหรือกัมพูชาเรียกคนไทยกลุ่มนี้ว่า “សៀមកោះកុង” แปลว่า เสียมเกาะกง หรือสยามเกาะกง คนไทยกลุ่มนี้อาศัยอยู่ในเกาะกงมานานแล้ว อาศัยอยู่บริเวณพื้นที่แห่งนี้เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะสมัยที่พื้นที่แห่งนี้ยังเป็นจังหวัดปัจจันตคิริเขตร์ ขึ้นต่อประเทศสยาม แต่ต่อมาอยู่ภายใต้การปกครองของฝรั่งเศส ชาวไทยในปัจจันตคิริเขตร์ได้อพยพไปที่เกาะกูด และอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด เนื่องจากไม่ต้องการอยู่ภายใต้การปกครองของฝรั่งเศส คนไทยเกาะกงในปัจจุบันอาศัยอยู่ร่วมกับคนเขมรที่อพยพมาจากจังหวัดอื่น คนไทยเกาะกงถูกกำหนดให้มีสัญชาติเขมรอย่างถูกต้องตามกฎหมาย แม้ในอดีตชาวไทยเกาะกงจะถูกจำกัดสิทธิ์ทางภาษา วัฒนธรรม และประเพณีก็ตาม แต่ก็ยังรักษาประเพณีอัตลักษณ์ทางภาษา

การพูดภาษาไทยของคนไทยเกาะกงมีสำเนียงคล้ายกับคนไทยในจังหวัดตราดและจันทบุรี เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีอาณาเขตติดชายแดนไทย กัมพูชาและติดกับจังหวัดเกาะกง คนไทยในเกาะกงราชอาณาจักรกัมพูชากับคนไทยในจังหวัดตราดและจันทบุรีไปมาหาสู่กันตลอด บางคนก็มีเครือญาติอยู่ในจังหวัดตราด ในช่วงเทศกาลต่าง ๆ เช่น ปีใหม่ วันผจญเพลิงหรือบุญเดือนสิบ วันทำบุญทางศาสนา เป็นต้น คนไทยในเกาะกงนิยมข้ามฝั่งมาเยี่ยมญาติพี่น้องคนไทยในจังหวัดตราดเป็นประจำทุกปี (สัมภาษณ์. นายบุญธรรม โสสะอาด, 15 มิถุนายน 2560) คนไทยในเกาะกงจึงสามารถพูดภาษาไทยได้ แม้จะอาศัยอยู่ตามหมู่เกาะต่าง ๆ หรือแม้จะมีเพื่อนบ้านพูดภาษาเขมรอยู่ในหมู่บ้านก็ตาม คนไทยในเกาะกงก็ยังอนุรักษ์ภาษาและวัฒนธรรมของตนเองไว้ได้ ในขณะที่เดียวกันคนไทยในเกาะกงก็มีการยอมรับเอาซึ่งภาษาและวัฒนธรรมเขมรมาใช้ในชีวิตประจำวันเช่นเดียวกัน เนื่องจากพื้นที่ที่ตนอาศัยอยู่จะต้องใช้ภาษาเขมรเป็นภาษาราชการ ผู้นำทั้งในทางการเมืองและจิตวิญญาณก็

เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ คนไทยเกาะกงจึงสามารถพูดภาษาเขมรได้ แต่คนเขมรบอกเสมอว่า “คนเกาะกงพูดภาษาเขมรไม่ชัด” (สัมภาษณ์. นายปิต จอมเร็น, 15 มิถุนายน 2560)

การใช้คำเรียกญาติของคนไทยในเกาะกงยังมีใช้อยู่ในครอบครัวที่พูดภาษาไทยทั้งเด็กและผู้ใหญ่ คำเรียกญาติถือว่าเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นซึ่งวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์แต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ ดังที่ประสิทธิ์ สวาสต์ญาติ (2535 : 89) ได้กล่าวว่า “ทุก ๆ วัฒนธรรมจะมีชุดหรือกลุ่มของคำที่ระบุหรือบ่งชี้ความเป็นญาติในแต่ละสถานภาพเรียกว่า คำเรียกญาติ (Kinship terms) และบรรดาคำศัพท์ทั้งหมดที่เกี่ยวกับเครือญาติรวมกันเรียกว่า ระบบเครือญาติ (System of kinship terminology)”

จากการศึกษาสำรวจเกี่ยวกับการวิจัยคำเรียกญาติของคนไทยเบื้องต้นยังไม่พบว่ามีการศึกษา มีงานวิจัยขึ้นใดที่ศึกษาเกี่ยวกับคำเรียกญาติของคนไทยในเกาะกง และใช้วิธีวิทยาทางอรรถศาสตร์ชาติพันธุ์ และหากคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงและการสูญซึ่งภาษา และวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์แล้ว คนไทยเกาะกงถือว่าเป็นกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งที่จัดอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องศึกษาวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลในทุก ๆ ด้าน

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาระบบคำเรียกญาติของคนไทยในเกาะกง เพื่อประโยชน์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคำเรียกญาติซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในภาษาและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์และเป็นแนวทางและประโยชน์ในการศึกษาภาษาไทยแก่ผู้สนใจที่จะศึกษาภาษาไทยเกาะกงในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาระบบคำ ภาพสะท้อนทางสังคม และวัฒนธรรม ในคำเรียกญาติของคนไทยในจังหวัดเกาะกง

นิยามศัพท์เฉพาะ

คำเรียกญาติ หมายถึง คำที่แต่ละสังคมกำหนดขึ้นมา เพื่อใช้เรียกผู้ที่มีความสัมพันธ์กันโดยสายเลือด และการแต่งงาน แต่ละวัฒนธรรมก็จะมีระบบเรียกญาติที่แตกต่างกันออกไป (ศิริพร ณ ถลาง, 2540)

ระบบเครือญาติ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เป็นญาติพี่น้องกัน ซึ่งแสดงให้เห็นปรากฏด้วยคำที่ใช้เรียกญาติประเภทต่างๆ สถานภาพและบทบาทตามสิทธิหน้าที่ของบุคคลแต่ละประเภท ตลอดจนแบบแผนการประพฤติที่พึงปฏิบัติต่อกัน (ราชบัณฑิตยสถาน. 2532 : 200)

คนไทยในเกาะกง หมายถึง คนเชื้อสายไทยที่อยู่จังหวัดเกาะกง ประเทศกัมพูชา ครั้งเมื่อรัฐบาลกรุงสยามในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้ลงนามในอนุสัญญาฝรั่งเศสสยาม กับรัฐบาลฝรั่งเศสเพื่อแลกเปลี่ยนฉันทบุรีซึ่งถูกฝรั่งเศสยึดครองมากกว่าสิบปีกับตราดและเกาะต่างๆ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เลือกจุดเก็บข้อมูลและการคัดเลือกผู้บอกภาษา

เลือกจุดเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้คัดเลือกในการศึกษครั้งนี้คือ เนื่องจากคนไทยเกาะกงนิยมอาศัยอยู่ที่เกาะ ริมฝั่งแม่น้ำและทะเล ซึ่งสามารถพูดภาษาไทยและยังคงมีการรักษาวัฒนธรรมในด้านต่างๆ ผู้วิจัยจึงเลือกเก็บข้อมูลใน 3 พื้นที่ในจังหวัดเกาะกง ได้แก่ ตำบลเกาะสาดจ ตำบลตาโต และตำบลตะปังกู

2. การคัดเลือกผู้บอกภาษา ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้คืออายุระหว่าง 30-60 ปีเป็นคนไทยที่เกิดในจังหวัดเกาะกงมีอายุระหว่างการออกเสียงครบถ้วน และใช้เวลาเพียงพอและเต็มใจสำหรับให้ข้อมูล

สร้างเครื่องมือในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษา ณ จุดเก็บข้อมูลที่กำหนดไว้ด้วย

ตนเอง ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือในการวิจัย เพื่อความสะดวกในการเก็บข้อมูล เพื่อให้สามารถเก็บข้อมูลได้ครบถ้วน ถูกต้อง ดังนี้ รายการคำเรียกญาติ รายการความหมายของคำเรียกญาติ แบบสัมภาษณ์คำเรียกญาติ ทำรายการคำเรียกญาติ เช่น Fa มาจาก Father หมายถึง พ่อ, FaMo หมายถึง แม่ของพ่อ

กรอบแนวคิดของการวิจัย

หลักการวิเคราะห์องค์ประกอบ

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (Amara Prasithath-sint. 2001) วิเคราะห์องค์ประกอบทางความหมายของคำเรียกญาติในภาษาไทยมาตรฐานพบว่า คำเรียกญาติในภาษาไทยมาตรฐานมี 17 คำ ได้แก่ พ่อ, แม่, ปู่, ย่า, ตา, ยาย, ทวดหรือชวด, พี่, น้อง, ลุง, ป้า, น้า, อา, ลูก, หลาน, เหลน และ โหลน คำเรียกญาติแต่ละคำต่างกันด้วยมิติแห่งความแตกต่าง 5 มิติคือ รุ่นอายุ สายเลือด อายุ เพศ และฝ่ายพ่อหรือฝ่ายแม่

ลักษณะทางวัฒนธรรมที่สะท้อนจากคำเรียกญาติ

ศุภมาส เอ่งฉ้วน (2535) ได้ศึกษาคำเรียกญาติภาษาจีนฮกเกี้ยนในภาคใต้ของประเทศไทยและเกาะปีนัง โดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ และพบว่าลักษณะทางวัฒนธรรมที่สะท้อนจากคำเรียกญาติในภาษาจีนฮกเกี้ยน มี 3 ประการ ได้แก่ 1. ระบบอาวุโสหรือการเน้นความแตกต่างของอายุ 2. การเน้นฝ่ายพ่อและการถือเพศชายเป็นสำคัญ 3. การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของจีนฮกเกี้ยน

ผู้วิจัยจะใช้แนวคิดการศึกษาทางวัฒนธรรมที่สะท้อนจากคำเรียกญาติ ของศุภมาส เอ่งฉ้วน (2535) และวราภรณ์ ติระ (2545) ในการวิเคราะห์แนวคิดด้านลักษณะทางวัฒนธรรมที่สะท้อนจากคำเรียกญาติคนไทยในเกาะกง

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า คำเรียกญาติของคนไทยเกาะกงที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

ในตำบล จำนวน 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลตะเปียงรุ้ง ตำบลเกาะสัจ และตำบลตาโต มีภาษาและวัฒนธรรมเฉพาะที่เป็นอัตลักษณ์ของตนเอง คำเรียกญาติของคนไทยเกาะกงมีทั้งหมด 54 คำ ได้แก่ ทวด, ปู่, ย่า, ตา, ยาย, ก๋ง, แก่, พ่อ, แม่, พ่อผัว, พ่อสามี, แม่ผัว, แม่สามี, พ่อเมีย, พ่อตา, แม่เมีย, แม่ยาย, ลุง, ป้า, น้า, อา, อี, กู, ป้าสะไภ้, ลุงเขย, อาสะไภ้, อาเขย, น้าสะไภ้, เตี่ย, กิม, น้าเขย, พ่อเลี้ยง, แม่เลี้ยง, ผัว, สามี, เมีย, ภรรยา, พี่, น้อง, พี่สะไภ้, โซ้, น้องสะไภ้, พี่เขย, น้องเขย, ลูก, ลูกสะไภ้, ลูกเขย, ลูกเลี้ยง, หลาน, หลานสะไภ้, หลานเขย, หลาน, หลานสะไภ้ และหลานเขย

แบ่งตามโครงสร้างคำเรียกญาติที่เป็นคำเดียว มีจำนวน 27 คำ เช่น ได้แก่ ทวด, ปู่, ย่า, ตา, ยาย, ก๋ง, แก่, พ่อ, แม่, ลุง, ป้า, น้า, อา, อี, กู, เตี่ย, กิม, ผัว, สามี, เมีย, ภรรยา, พี่, น้อง, โซ้, ลูก, หลาน และหลาน คำเรียกญาติของคนไทยเกาะกงที่เป็นคำเดียวนี้นี้มีบางคำแตกต่างจากคำเรียกญาติไทยกลาง ซึ่งคนไทยเกาะกงนิยมใช้คำเรียกญาติจากภาษาจีน ได้แก่ คำว่า กู, โซ้, ก๋ง, กิม และเตี่ย ซึ่งเป็นคำเรียกญาติของคนไทยเกาะกง และคำเรียกญาติดังกล่าว เป็นคำที่คนเขมรนิยมเรียกเช่นเดียวกัน โดยคนเขมรเรียกว่า กู, กง, โซ, กิม, เตี่ย ซึ่งไม่มีเสียงวรรณยุกต์ตามรูปลักษณะของภาษาเขมร แต่คนไทยเกาะกงนำมาใช้ในภาษาไทยเกาะกงจึงมีเสียงวรรณยุกต์ตามรูปลักษณะของภาษาไทย นอกจากนี้ยังมีคำอีกหนึ่งคำที่คนไทยเกาะกงใช้เรียกย่าและยาย คือ คำว่า แก่ ซึ่งมีความแตกต่างจากภาษาไทยกลางหรือไทยมาตรฐาน ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของคำเรียกญาติของคนไทยเกาะกง

ส่วนคำเรียกญาติที่เป็นคำประสม มีจำนวน 27 คำ ได้แก่ พ่อผัว, พ่อสามี, แม่ผัว, แม่สามี, พ่อเมีย, พ่อตา, แม่เมีย, แม่ยาย, ป้าสะไภ้, ลุงเขย, อาสะไภ้, อาเขย, น้าสะไภ้, น้าเขย, พ่อเลี้ยง, แม่เลี้ยง, พี่สะไภ้, น้องสะไภ้, พี่เขย, น้องเขย, ลูกสะไภ้, ลูกเขย, ลูกเลี้ยง, สะไภ้, หลานเขย, หลานสะไภ้ และหลานเขย จากคำเรียกญาติที่เป็นคำประสมดังกล่าว มีการประสมคำ 2 อย่าง คือ นาม + นาม เช่น พ่อตา, แม่ยายลูก

สะไภ้ ฯลฯ นาม + กริยา ได้แก่ ลูกเลี้ยง, พ่อเลี้ยง และแม่เลี้ยง

จากการวิเคราะห์ความหมายของคำเรียกญาติด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ สามารถแสดงความหมายของคำเรียกญาติแต่ละคำ โดยใช้อรรถลักษณะในรูปองค์ประกอบทางความหมาย ตัวอย่างเช่น

/พ่อ/	/แม่/
$\left(\begin{array}{c} \text{รุ่น}+1 \\ +\text{สายตรง} \\ +\text{แต่งงาน} \\ +\text{ชาย} \end{array} \right)$	$\left(\begin{array}{c} \text{รุ่น}+1 \\ +\text{สายตรง} \\ +\text{แต่งงาน} \\ -\text{ชาย} \end{array} \right)$

คำว่า “พ่อ” นอกจากจะต้องระบุรุ่นอายุเพื่อให้แตกต่างจากคำว่า “ลูก, หลาน, หลาน, ปู่, ย่า, ตา ยาย, ทวด” แล้วยังต้องระบุเพศเพื่อให้แตกต่างจากคำว่า “แม่” และระบุสายเลือดเพื่อให้แตกต่างจากคำว่า “ลุง, ป้า, น้า, อา” เป็นต้น ดังนั้นคำเรียกญาติแต่ละคำจึงมีอรรถลักษณะไม่เท่ากัน การจะทราบได้ว่าคำเรียกญาติแต่ละคำประกอบขึ้นจากอรรถลักษณะใดบ้างนั้น ต้องพิจารณาว่าคำเรียกญาติแต่ละคำ ถูกจำแนกออกจากคำอื่นๆ ด้วยมิติแห่งความแตกต่าง หรือแตกต่างจากคำอื่นๆ ด้านใดบ้าง

คำเรียกญาติของคนไทยเกาะกงถูกจำแนกออกจากกันด้วยมิติแห่งความแตกต่างเป็น 9 มิติ ได้แก่ รุ่นอายุ สายเลือด ฝ่ายพ่อแม่ เพศ อายุ แต่งงาน แต่งงานใหม่ ฝ่ายสามีหรือภรรยา คำรึนหู

รุ่นอายุ แบ่งเป็น 7 รุ่น คือ

รุ่น +3 มีคำเรียกคำเดียวคือ คำว่าทวด

รุ่น +2 มีคำเรียก 6 คำ คือคำว่า ปู่, ย่า, ตา, ยาย, ก๋ง, แก่

รุ่น +1 มีคำเรียก 26 คำ เช่น แม่, แม่ยาย, พ่อ, พ่อตา, ป้า, อี, กิม, ลุง, กู, และแม่เลี้ยง เป็นต้น

รุ่น +0 มีคำเรียก 11 คำ คือ เมีย, ภรรยา, ผัว, สามี, พี่, น้อง, พี่สะไภ้, โซ้, น้องสะไภ้, พี่เขย และ

น้องเขย

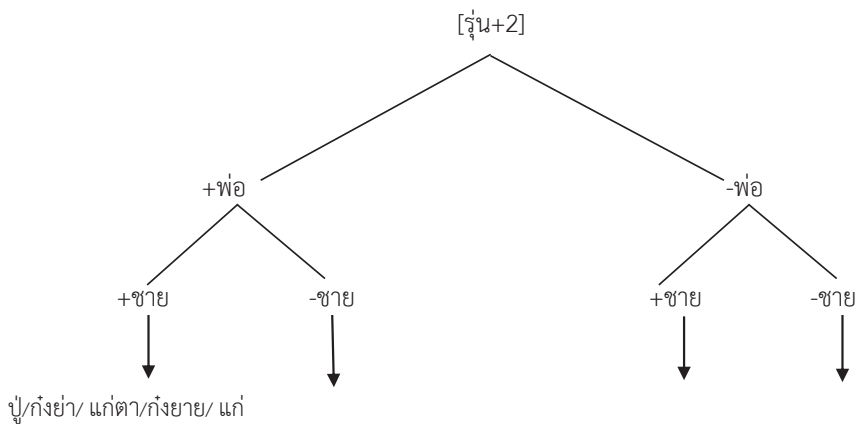
รุ่น-1 มีคำเรียก 7 คำ คือ ลูก, ลูกเลี้ยง, ลูกสะใภ้, ลูกเขย, หลาน, หลานสะใภ้ และหลานเขย

รุ่น-2 มีคำเรียก 3 คำ คือ หลาน, หลานสะใภ้, หลานเขย

รุ่น-3 มีคำเรียก 3 คำ คือ เหลน, เหลนสะใภ้, เหลนเขย

*คำเรียกรุ่น-1และรุ่น-2 มีคำที่ซ้ำกัน 3 คำ คือคำว่า หลาน, หลานสะใภ้ และหลานเขย

ตัวอย่าง [รุ่น+2] หรือรุ่นอายุที่สูงกว่าตนเอง 2 รุ่น มีคำเรียกญาติจำนวน 6 คำ ได้แก่คำว่า ปู่, ย่า, ตา, ยาย, ก๋ง, แก่ คำเรียกญาติทั้ง 6 คำ ถูกจำแนกออกจากคำอื่นๆ ด้วยความแตกต่างด้านรุ่นอายุ แต่มีดีรุ่นอายุเพียงมิติเดียวยังไม่เพียงพอที่จะจำแนกคำเรียกญาติ 6 คำนี้ออกจากกันได้ ต้องอาศัยมิติฝ่ายพ่อหรือแม่ และมิติเพศ เพื่อจำแนกคำเรียกญาติทั้ง 6 คำนี้ออกจากกันดังนี้

สายเลือด แบ่งเป็น 2 แบบ คือ

-สายตรง คือ น้ำ, อา, ป้า, อี, ป้าสะใภ้, อาสะใภ้, น้ำสะใภ้, กิม, ลุง, กุ้, ลุงเขย, อาเขย, เตี้ยว, น้ำเขย, หลาน, หลานสะใภ้, หลานเขย, หลาน, หลานสะใภ้

+สายตรง คือ แม่, แม่ผัว, แม่สามี, แม่เมีย, แม่ยาย, พ่อ, พ่อสามี, พ่อผัว, พ่อเมีย, พ่อตา, ลูก, ลูกสะใภ้, ลูกเขย

ฝ่ายพ่อแม่ แบ่งเป็น 2 แบบ คือ

-ฝ่ายพ่อ คือ ตา, ยาย, น้ำ, อี, น้ำสะใภ้, กิม, น้ำเขย

+ฝ่ายพ่อ คือ ปู่, ย่า, อา, เตี้ยว, อาสะใภ้, อาเขย,

เพศแบ่งเป็น 2 เพศ คือ เพศหญิงและเพศชาย ดังนี้

-ชาย (หญิง) คือ ย่า, ยาย, แก่, แม่, แม่ผัว, แม่สามี, แม่เมีย, แม่ยาย, แม่เลี้ยง, ป้า, อี, ป้าสะใภ้,

อาสะใภ้, น้ำสะใภ้, กิม, เมีย, ภรรยา, พี่สะใภ้, โซ่, น้องสะใภ้, ลูกสะใภ้, หลานสะใภ้, เหลนสะใภ้

+ชาย คือ ก๋ง, ปู่, ตา, พ่อ, พ่อสามี, พ่อผัว, พ่อเมีย, พ่อตา, ลุง, กุ้, ลุงเขย, อาเขย, เตี้ยว, น้ำเขย, พ่อเลี้ยง, ผัว, สามี, พี่เขย, น้องเขย, ลูกเขย, หลานเขย, เหลนเขย

มีคำที่ไม่ระบุเพศคือ ทวด, น้ำ, อา, พี่, น้อง, ลูก, ลูกเลี้ยง, หลาน, เหลน

อายุ มี 2 ประเภท คือ

-อายุ คือ น้ำ, อา, อาสะใภ้, น้ำสะใภ้, กิม, อาเขย, เตี้ยว, น้ำเขย, น้อง, น้องสะใภ้, น้องเขย

+อายุ คือ ป้า, อี, ป้าสะใภ้, ลุง, กุ้, ลุงเขย, พี่, พี่สะใภ้, โซ่, พี่เขย

คำเรียกญาติที่ได้หลังจากมีการแต่งงาน คือ เมีย, ภรรยา, ผัว, สามี, พี่สะใภ้, โซ่, น้องสะใภ้, พี่

เขย, น้องเขย, ลูกสะใภ้, ลูกเขย, หลานสะใภ้, หลานเขย, หลานสะใภ้, หลานเขย, เหลนเขย และเหลนสะใภ้

การแต่งงาน แบ่งเป็น 2 คือ

-แต่งงาน คือ พ่อ, แม่, ลุง, ป้า, น้า, อา, อี, พี่, น้อง, ลูก, หลาน, เหลน

+แต่งงาน คือ พ่อผัว, พ่อสามี, แม่ผัว, แม่สามี, พ่อเมีย, พ่อตา, แม่เมีย, เมียยาย, ป้าสะใภ้, ลุงเขย, อาสะใภ้, อาเขย, น้าสะใภ้, เตี่ย, กิม, น้าเขย, ผัว, เมีย, สามี, ภรรยา, พี่สะใภ้, โซ้, น้องสะใภ้, พี่เขย, น้องเขย, ลูกสะใภ้, ลูกเขย, หลานสะใภ้, หลานเขย, เหลนสะใภ้ และเหลนเขย

การแต่งงานใหม่ คือ พ่อเลี้ยง และ แม่เลี้ยง

ฝ่ายสามี หรือฝ่ายภรรยา ได้แก่

-สามี (ภรรยา) คือ แม่เมีย, เมียยาย, พ่อเมีย, พ่อตา

+สามี คือ แม่ผัว, แม่สามี, พ่อสามี, พ่อผัว

คำรีนหุ และคำไม่รีนหุ ดังนี้

-รีนหุ คือ ผัว, เมีย, แม่ผัว, แม่เมีย, พ่อผัว, พ่อเมีย

+รีนหุ คือ สามี, ภรรยา, แม่สามี, เมียยาย, พ่อสามี, พ่อตา

คำเรียกญาติของคนไทยเกะกงสะท้อนให้เห็นมิติวัฒนธรรมหลายมิติ ได้แก่ วัฒนธรรมระบบสายโลหิต วัฒนธรรมทางภาษา และมิติการใช้คำเรียกญาติเป็นสรรพนามและคำเรียกขาน การศึกษาคำเรียกญาติของคนไทยเกะกงนี้สามารถทำให้เข้าใจภาษาและวัฒนธรรมของคนไทยเกะกง ซึ่งเป็นคนไทยกลุ่มหนึ่งที่อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรกัมพูชาเป็นอย่างดี

1. มิติวัฒนธรรมระบบสายโลหิตในคำเรียกญาติ

1.1 วัฒนธรรมการเคารพความเป็นอาวุโส คนไทยในเกะกงเคารพผู้มีอายุมากกว่า มีตำแหน่งหน้าที่การงานดีกว่า จะใช้คำนำหน้าคำเรียกญาติด้วยคำว่า คุณ หรือ ท่าน เป็นส่วนประกอบด้วยตามรูปแบบ คำเหล่านี้แสดงให้เห็นคำแสดงความ

เคารพความเป็นผู้มีอายุมากกว่า มีประสบการณ์มากกว่า และมีบุญคุณต่อตนเอง ในกรณีการใช้คำเหล่านี้ ได้แก่ คำนำหน้า + คำเรียกญาติ เช่น คุณพ่อ คุณแม่ และคำนำหน้า + คำเรียกญาติ + ชื่อ เช่น คุณป้าพาน

คำเรียกญาติที่แสดงถึงความอ่อนน้อมถ่อมตนและยกย่องผู้อาวุโสขึ้น คนไทยเกะกงยังมีการใช้คำเรียกญาติเพื่อเรียกบุคคลระหว่างเครือญาติของคนไทยเกะกงยังสะท้อนให้เห็นลักษณะทางวัฒนธรรมอีกประการหนึ่งคือ การยกย่องผู้อื่นและในขณะเดียวกันก็แสดงความอ่อนน้อมถ่อมตนด้วย คนไทยเกะกงใช้คำเรียกญาติเพื่อแสดงความเคารพกัน จะใช้ตามคำเรียกตามลูกของตน ได้แก่ คำเรียกญาติ + เพศ เช่น พี่ + ชาย = ลุง การใช้คำเรียกผู้พี่ตามลูกหรือหลานของตน

วัฒนธรรมการใช้คำเรียกญาติเพื่อแสดงถึงความเอ็นดูการใช้คำเรียกญาติของคนไทยเกะกงที่ใช้เรียกญาติของตนเองที่มีอายุน้อยกว่าตน ใช้คำว่า น้อง, ลูก, หลาน นำหน้าชื่อ สะท้อนให้เห็นถึงการให้ความเอ็นดูของผู้ที่มีอายุมากกว่าหรืออาวุโส หรือผู้ใหญ่มีต่อเด็กหรือผู้น้อย คำเรียกญาติส่วนใหญ่ใช้คำเรียกบุคคลในรูปแบบดังกล่าวมักจะเป็นคำ น้อง ได้แก่ คำเรียกญาติ + ชื่อ เช่น น้อง + พลอย = น้องพลอย

1.2 วัฒนธรรมเครือญาติและการแต่งงาน

1.2.1 วัฒนธรรมเครือญาติ

ในสังคมผู้พูดภาษาไทยในเกะกงมีลักษณะการนับญาติทั้งสองฝ่าย เห็นได้จากการใช้ความแตกต่างด้านฝ่ายพ่อและฝ่ายแม่ พบว่าในสังคมผู้พูดภาษาไทยในเกะกงเน้นฝ่ายแม่มากกว่าฝ่ายพ่อ เนื่องจากการใช้คำเรียกญาติเพื่อเรียกบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ญาติ จะเลือกใช้คำเรียกญาติฝ่ายแม่ คือคำว่า ตา, ยาย, น้ามากกว่าคำเรียกญาติฝ่ายพ่อ คือคำว่า ปู่, ย่า และอา

1.2.2 การแต่งงาน

หากจำแนกคำเรียกญาติของ

คนไทยในเกาะกง โดยใช้ความแตกต่างด้านการ
แต่งงานจะสามารถแยกคำเรียกญาติของคนไทยใน
เกาะกงออกเป็น 2 กลุ่ม คือ [-แต่งงาน] หมายถึง
คำเรียกญาติที่ไม่ได้มาจากการแต่งงานหรือญาติที่
สัมพันธ์ทางสายเลือด มีจำนวน 17 คำ ซึ่งเป็นคำเดียว
และมีพยางค์เดียวทั้งหมด เช่นทวด,ปู่, ย่า,พ่อ, แม่, ลุง,
ป้า, น้ำ เป็นต้น และ [+แต่งงาน] หมายถึง คำเรียกญาติ
ที่ได้มาจากการแต่งงาน มีจำนวน 34 คำ ซึ่งมีเพียง
6 คำเท่านั้นที่เป็นคำเดียว ได้แก่ สามี,ผัว,เมีย,โซ่,กิม
และเตี่ยว

1.3 วัฒนธรรมทางเพศ

การแยกความแตกต่างระหว่างเพศ
ชายและหญิงเป็นลักษณะทางวัฒนธรรมที่สำคัญ
ประการหนึ่งในสังคมผู้พูดภาษาไทยในเกาะกง เห็นได้
จากการจำแนกคำเรียกญาติแต่ละคำออกจากกันด้วย
ความแตกต่างทางเพศ ในทุกรุ่นอายุ จากการศึกษาพบ
ว่าคำเรียกญาติของคนไทยเกาะกงมีคำที่บ่งบอกเพศ
ชาย จำนวน 22 คำ เช่น ปู่,พ่อ,น้ำเขย เป็นต้น คำที่บ่ง
บอกเพศหญิง มีจำนวน 23 คำเช่น ย่า,แม่,พี่สะใภ้
 เป็นต้น และคำที่ไม่บ่งบอกเพศ มีจำนวน 9 คำเช่น
ทวด, พี่, น้อง, หลาน เป็นต้น

2. มิติวัฒนธรรมทางภาษาที่ใช้ในคำเรียก ญาติ

2.1 ภาษาไทยเกาะกงในคำเรียกญาติ

จากการศึกษาพบว่า คำเรียกญาติ
ของคนไทยเกาะกง มีลักษณะเหมือนกับคำเรียกญาติ
ของคนไทยทั้งหมด จำนวน 48 คำ เพศหญิง มีจำนวน
21 คำ ได้แก่ ย่า,ยาย, แม่,แม่ผัว,แม่สามมี,แม่
เมีย,แม่อาย,ป้า,ป้าสะใภ้,อาสะใภ้,น้ำสะใภ้,แม่เลี้ยง,
เมีย,ภรรยา,พี่สะใภ้, น้องสะใภ้, ลูกสะใภ้,หลานสะใภ้,
หลานสะใภ้,เหลนสะใภ้ เพศชาย มีจำนวน 18 คำ ได้แก่
ปู่,ตา,พ่อ,พ่อผัว,พ่อสามมี, พ่อเมีย, พ่อตา,ลุง,ลุง
เขย,อาเขย,น้ำเขย,พ่อเลี้ยง, ผัว,สามมี,พี่เขย,น้องเขย,
ลูกเขย,หลานเขย ไม่ระบุเพศ มีจำนวน 9 คำ ได้แก่
ทวด, น้ำ,อา, พี่,น้อง,ลูก,ลูกเลี้ยง,หลาน,เหลน แต่
เนื่องจากอิทธิพลจากภาษาเขมรซึ่งเป็นภาษาที่ไม่มี

เสียงวรรณยุกต์เหมือนภาษาไทย คนไทยเกาะกงจึง
ออกเสียงคำเรียกญาติบางคำมีเสียงวรรณยุกต์อื่นๆ
เป็นเสียงสามัญ

2.2 ภาษาอื่น ๆ ที่คนไทยเกาะกงใช้ เรียกญาติ

จากการศึกษาคำเรียกญาติที่คนไทย
เกาะกงใช้ นอกจากมีการใช้ภาษาเขมรสลับกับภาษา
ไทยเกาะกงในการเรียกญาติแล้ว คำเรียกญาติของคน
ไทยเกาะกงยังมีการใช้คำเรียกญาติจากภาษา ภาษาจีน
เนื่องจากคนไทยในเกาะกงมีการแต่งงานและสืบเชื้อ
สายจีน ในบางครอบครัวจะใช้ภาษาจีนปะปนกับภาษา
ไทยในการเรียกญาติ การที่ชาวไทยเกาะกงเป็นผู้รู้สาม
ภาษาและสามารถใช้ภาษาไทย ภาษาจีน (คำเรียกญาติ)
และภาษาเขมรสลับกันไปมาได้ ทำให้การใช้ภาษาทั้ง
สามภาษามีอิทธิพลซึ่งกันและกัน ปรากฏการณ์นี้นัก
ภาษาศาสตร์เรียกว่า “การสัมผัสภาษา” (Language
contact) ซึ่งจะเกิดขึ้นในตัวผู้รู้หลายภาษาและการ
สัมผัสภาษานี้จะก่อให้เกิดการยืมภาษา (Linguistic
borrowing) ดังที่ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2532:
31-32) ได้ให้คำจำกัดความ “การสัมผัสภาษา” ไว้ว่า
เป็นกระบวนการซึ่งภาษา 2 ภาษาหรือมากกว่า 2
ภาษาถูกใช้สลับกันโดยผู้พูดคนเดียวกัน ในตัวผู้พูดสอง
ภาษาหรือหลายภาษาเหล่านี้ ภาษาทั้ง 2 หรือมากกว่า
2 จะยืมลักษณะซึ่งกันและกัน ซึ่งถ้าเกิดกับผู้พูดจำนวน
มากและเป็นระยะเวลาานจะทำให้ภาษาต่างๆ เหล่า
นั้น มีความคล้ายคลึงกันมากขึ้นๆ

คำเรียกญาติของคนไทยเกาะกงที่ยืมจาก
ภาษาจีน ได้แก่ กัง/กง กิม/กิม เตี่ยว/เตี่ยว กู้/กู อี้/อี้ โซ่

ลักษณะการใช้ภาษาในการเรียกญาติของ
คนไทยเกาะกง มีการใช้สลับภาษาระหว่างภาษาไทย
เกาะกงกับภาษาเขมร แต่คนไทยเกาะกงสามารถเข้าใจ
คำเรียกญาติได้ เช่น บอง โอน เยียย และอม เป็นต้น

คนไทยเกาะกงใช้คำเรียกญาติ จึงมีการใช้
ภาษาเขมรควบคู่ไปกับภาษาไทยในหมู่คนที่เป็ญาติ
และไม่ใช่วญาติซึ่งจะแตกต่างออกไปตามสถานการณ์
กาลเทศะ และความเหมาะสม เวลาสื่อสารกับคน

กัมพูชาจะใช้ภาษาเขมร หรือเวลาสื่อสารกับคนไทย
เกาะกงด้วยกันก็จะใช้ภาษาไทย

3. มิติวัฒนธรรมการใช้คำเรียกญาติเป็น
สรพนามและคำเรียกขาน

3.1 การใช้คำเรียกญาติเป็นสรพนาม
แบ่งออกเป็น การใช้คำเรียกญาติเป็นคำสรพนามใน
หมู่คนที่เป็ญาติ และการใช้คำเรียกญาติเป็นคำ
สรพนามในหมู่คนที่ไม่ใช่ญาติ

- การใช้คำเรียกญาติเป็นคำสรพนามใน
หมู่คนที่เป็ญาติ มีการนำมาใช้เป็นคำสรพนาม
สำหรับตนเอง มีลักษณะการใช้ดังนี้ ร่นัดจากตัว
เองขึ้นไป เช่น ทวด,ปู่, ย่า,ตา,ยาย,ก๋ง, พ่อ,แม่, ลุงและ
ป้าเป็นต้นรุ่นอายุเดียวกับตัวเอง ได้แก่ พี่,โซ่, น้อง รุ่น
อายุถัดจากตัวเองลงมา เช่น ลูก

- การใช้คำเรียกญาติเป็นคำสรพนามใน
หมู่คนที่ไม่ใช่ญาติ คือการใช้คำเรียกบุคคลที่ไม่ใช่ญาติ
“ญาติสมมติ”แต่เราให้ความเคารพนับถือเสมือนญาติ
ของเราในระดับต่าง ๆ

สำหรับคำเรียกญาติของคนไทยเกาะกงผู้
วิจัยพบว่า นำมาใช้เป็นคำสรพนามแทนตัวผู้พูดเองใช้
เรียกบุคคลที่ไม่ญาติแบ่งเป็น 2 รุ่นคือ ร่นัดจากตัวเอง
ขึ้นไป เช่น ตา, ยาย,ลุง,ป้า รุ่นเดียวกับตัวเอง เช่น พี่,
น้อง

3.2 การใช้คำเรียกญาติเป็นคำเรียก
ขาน

คำเรียกญาติ จัดเป็นคำเรียกขาน
ประเภทหนึ่ง นอกจากจะสามารถใช้เป็นสรพนามเพื่อ
เรียกขานบุคคลที่เป็นญาติแล้ว ยังใช้เรียกขานบุคคลที่
ไม่ใช่ญาติได้อีกด้วย แบ่งออกเป็น

- การใช้คำเรียกญาติเป็นคำเรียกขานใน
หมู่ญาติ

จากการศึกษาคำเรียกญาติของคนไทยใน
เกาะกงมีทั้งคำเรียกญาติที่ใช้เป็นคำเรียกขานได้ และ
คำเรียกญาติที่ไม่ปรากฏการใช้เป็นคำเรียกขาน คำ
เรียกญาติที่ใช้เป็นคำเรียกขานได้ มีจำนวน 20 คำ ส่วน
ใหญ่จะเป็นญาติในรุ่นอายุที่สูงกว่าตนเอง และเป็นญาติ

ที่สัมพันธ์กันทางสายเลือด ซึ่งมีผู้เรียกขานและผู้ที่ถูก
เรียกขาน เช่น ปู่, ยาย, แม่, น้า, ลูก เป็นต้น

ส่วนคำเรียกญาติที่ไม่ปรากฏการใช้เป็นคำ
เรียกขาน หรืออาจมีการใช้บ้างในบางกลุ่มแต่ไม่เป็นที่
นิยมใช้ เนื่องจากมีคำอื่นใช้เรียกแทน เช่น หลุ เป็นต้น
บางคำจะตัดคำว่าเขยหรือสะใภ้ออก เช่น พี่เขยและพี่
สะใภ้ เรียกขานด้วยคำว่า พี่

- การใช้คำเรียกญาติเป็นคำเรียกขานใน
หมู่คนที่ไม่ใช่ญาติ

บางครั้งอาจมีการนำคำเรียกญาติไปใช้
เรียกบุคคลอื่นที่มีได้เกี่ยวข้องเป็นญาติกัน อันแสดงถึง
การให้เกียรติ การแสดงความสนิทสนมระหว่างผู้พูด
และผู้ฟัง หรืออื่นๆ เช่น ตา, ยาย, ลุง, พี่ เป็นต้น ส่วน
ใหญ่จะเป็นคำเรียกญาติในรุ่นอายุที่สูงกว่าตนเอง หรือ
คำเรียกญาติในรุ่นเดียวกันกับตนเอง โดยมักเลือกใช้คำ
เรียกญาติที่หมายถึงญาติมีอายุมากกว่า คือคำว่า “พี่”
เพื่อแสดงถึงการให้เกียรติผู้ถูกเรียก

สรุปผล

การศึกษาระบบคำเรียกญาติของคนไทย
เกาะกงครั้งนี้ พบว่าคำเรียกญาติของคนไทยเกาะกง
ทั้งหมดจำนวน 54 คำ มีคำเรียกญาติที่เป็นคำเดียว
จำนวน 27 คำ ส่วนคำเรียกญาติที่เป็นคำประสม
มีจำนวน 27 คำ ถูกจำแนกเป็นออกจากกันด้วยมิติแห่ง
ความแตกต่างเป็น 9 มิติ ได้แก่ รุ่นอายุ สายเลือด ฝ่าย
พ่อแม่ เพศ อายุ แต่งงาน แต่งงานใหม่ ฝ่ายสามีหรือ
ภรรยา คำรึนหุ

คนไทยในเกาะกงเคารพผู้มีอายุมากกว่า
มีตำแหน่งหน้าที่การงานดีกว่า จะใช้นำนำหน้าคำเรียก
ญาติด้วยคำว่า คุณ หรือ ท่าน เช่น คุณพ่อ คุณแม่ และ
บางครั้งตามด้วยชื่ออีกด้วย เช่น คุณยายชม เมื่อทำ
วิทยานิพนธ์ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลหลายครั้ง ใช้วิธี
การสังเกตและสอบถามหลายวิธี ประเด็นที่น่าสนใจอีก
ประการหนึ่งคือ สังคมผู้พูดภาษาไทยในเกาะกงใช้คำ
เรียกญาติเรียก ลูก, หลาน, เหลน หรือคนที่มียาญน้อย
กว่าตัวเองโดยใช้คำว่า “น้อง” เพื่อแสดงถึงความเอ็นดู

และเรียกผู้ฟังตามลูกหรือหลานของตน เช่น เรียกพี่ชายของตนว่า ลุง การเลือกใช้คำเรียกบุคคลแทนลูกหรือหลานของตนเป็นกลยุทธ์ของผู้ใช้ภาษาที่นอกจากเป็นการยกย่องสถานภาพและบทบาทของผู้ฟังแล้ว ยังทำให้ผู้ฟังตระหนักถึงสถานภาพและอำนาจของตนในครอบครัวใหญ่ที่มีทั้งลูก หลาน และเหลนด้วย

นอกจากคนไทยเกาะกงใช้ภาษาเขมรสลับกับภาษาไทยในการเรียกญาติตามสถานการณ์กาลเทศะ และความเหมาะสมแล้ว ยังมีการใช้คำเรียกญาติจากภาษาจีน เนื่องจากคนไทยในเกาะกงมีการแต่งงานและสืบเชื้อสายจีนด้วยเช่น ก่ง/กงกิม/กิมเตี้ยว/เตียวกู/กูอี/อีไซ เป็นต้น

การศึกษามีตัววัฒนธรรมการใช้คำเรียกญาติเป็นสรพนามและคำเรียกขานยังพบว่า มีการการใช้คำเรียกญาติเป็นสรพนามและคำเรียกขานทั้งในหมู่คนที่เป็ญาติและไม่ใช่ญาติ คือคำเรียกญาติใช้เรียกผู้ที่มีอายุสูงกว่านั้นจะถูกนำไปใช้ในอัตราที่สูงและถี่กว่าคำเรียกญาติที่ใช้เรียกผู้ที่มีอายุต่ำกว่า ได้แก่ สรรพนามและคำเรียกขานในรุ่นอายุที่ถัดจากตัวเองขึ้นไป

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยผู้วิจัยเลือกพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางด้านกลุ่มชาติพันธุ์อาศัยอยู่ได้แก่ คนเขมร คนไทยเกาะกง และคนจีน เป็นต้น คนไทยเกาะกงมีภาษาและวัฒนธรรมเฉพาะตนเองแสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของตนเอง ประเด็นที่ผู้วิจัยได้นำมาศึกษา คือ คำเครือญาติของคนไทยเกาะกง โดยใช้แนวคิดทางภาษาศาสตร์สังคมและองค์ประกอบทางความหมาย แม้จะมีผู้วิจัยไว้แล้ว แต่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่อยู่ในประเทศไทย ในพื้นที่ที่ผู้วิจัยเลือกยังไม่ปรากฏว่ามีใครศึกษาไว้เลย ผลการวิจัยที่พบในงานวิจัยนี้มีทั้งสอดคล้องและแตกต่างจากผลการวิจัยเล่มอื่นๆ ผลการวิจัยคำเรียกญาติที่มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ จตุพร โคมไพรวัลย์ (2555) เรื่อง การเปรียบเทียบระบบคำเรียกญาติในภาษาไทยและภาษาเมียน (เย้า)

งานวิจัยของ ปาริชาติ วงศ์สง่า (2545) เรื่อง การใช้คำเรียกขานในหมู่บ้านหลายภาษา ที่บ้านสำโรงระวี ตำบลศรีแก้ว อำเภอสรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษงานวิจัยของ เยาวลักษณ์ เฉลิมเกียรติ (2542) เรื่อง คำเรียกญาติในจังหวัดจันทนนครศรีธรรมราช งานวิจัยของ ศศิธร นวลเลิศปรีชา (2552) เรื่อง ระบบคำเรียกญาติภาษาส่วย (กูย-กวย) ของผู้มียายุต่างกันในจังหวัดศรีสะเกษ งานวิจัยของ ศุภมาศ เอ่งฉ้วน (2537) คำเรียกญาติภาษาจีนฮกเกี้ยนในภาคใต้ของประเทศไทยและเกาะปินัง และงานวิจัยของ วรภรณ์ ติระ (2545) เรื่องคำเรียกญาติของชาวไทยมุสลิมที่มีเชื้อสายต่างกัน ในกรุงเทพมหานคร โดยมีการใช้คำเครือญาติมีจำนวนคำที่คล้ายคลึงกัน และมีการใช้คำเครือญาติเพื่อเป็นคำเรียกขาน นอกจากนี้ยังมีความสอดคล้องกับงานวิจัยที่ทำนอกประเทศไทย คืองานวิจัยของ งานวิจัยของ สมพาวัน แก้วบุตตา (2555) คำเรียกญาติของไทแดงในแขวงหัวพันและแขวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งเป็นการใช้ข้อมูลของกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในต่างประเทศ

ในส่วนที่มีความแตกต่างจากงานวิจัยอื่นๆ ก็คือ งานวิจัยนี้ได้พบคำใหม่ที่ใช้เฉพาะในคนไทยเกาะกงหลายคำ เช่น คำว่า แก่ ที่ใช้เรียกผู้สูงอายุมากมีลูกหลาน หรือตรงกับคำไทยว่า ยาย ซึ่งไม่ปรากฏในผลการวิจัยเล่มอื่นๆ เลย และมีการใช้ภาษาอื่นเป็นคำเรียกญาติ ได้แก่ การใช้ภาษาจีนเป็นคำเรียกญาติ เช่น คำว่า ก่ง/กงกิม/กิมเตี้ยว/เตียวกู/กูอี/อีไซ เป็นต้น คำเหล่านี้เป็นคำเรียกญาติที่ใช้จนเคยชินและไม่ได้ใช้คำไทยในการเรียกญาติเลย การใช้ภาษาเขมรเป็นคำเรียกญาติ เช่น คำว่า บอง อม และเยียย เป็นต้น การใช้ภาษาเขมรเป็นคำเรียกญาตินี้เป็นการใช้การปนและสลับกับคำเรียกญาติภาษาไทยเกาะกง ซึ่งคนไทยเกาะกงสามารถใช้ในการสื่อสารกันมาตลอด การศึกษาในครั้งนี้จึงทำให้เห็นถึงความเป็นอัตลักษณ์ทางภาษาของคนไทยเกาะกงเป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- จตุพร โดมไพวัลย์. (2555). **การเปรียบเทียบระบบคำเรียกญาติในภาษาไทยและภาษาเมียน (เย้า)**. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปาริชาติ วงศ์สง่า. (2545). **การใช้คำเรียกขานในหมู่บ้านหลายภาษา ที่บ้านสำโรงระวี ตำบลศรีแก้ว อำเภอสรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ**. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เยาวลักษณ์ เฉลิมเกียรติ. (2542). **คำเรียกญาติในจังหวัดนครศรีธรรมราช**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ศศิธร นวเลิศปรีชา. (2552). **ระบบคำเรียกญาติภาษาส่วย (กูย-กวย) ของผู้มียาอยู่ต่างกันในจังหวัดศรีสะเกษ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภมาส เอ่งฉ้วน. **คำเรียกญาติภาษาจีนฮกเกี้ยนในภาคใต้ของประเทศไทยและเกาะปีนัง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537
- คำเรียกญาติภาษาจีนฮกเกี้ยนในภาคใต้ของประเทศไทยและเกาะปีนัง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมพาวัน แก้วบุตตา. (2555). **คำเรียกญาติของไทยแดงในแขวงท้าวพันและแขวงเวียงจันทน์สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว**. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุริยา รัตนกุล. (2544). **อรรถศาสตร์เบื้องต้น**. นครปฐม:สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท.
- วรารมณ ดิระ. (2545). **คำเรียกญาติของชาวไทยมุสลิมที่มีเชื้อสายต่างกันในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Frake, Charels. (1980). **Language and Cultural Description Essays**. Standford : Standford University Press.
- Joachim Schliesnger. (2014). **ethnic groups of cambodia vol 3**. Profile of Austro-Thai and Sinitic-Speaking Peoples.
- Prasithrathsint, Amara. (1990). **A Comparative Study of the Thai and Zuang Kinship System**. Proceeding of the 4th International Conference on Thai Studies 1 Volume 1.
- Prasithrathsint, Amara. (2000). **A Componential Analysis of Kinship terms in Thai**. Essay in Thai Linguistics, pp. 261-274. Bangkok : Chulalongkorn University Press.
- Tippawan Subcharoen. (1989). **A Phonological Description of the Thai Dialect at Traat with Comparison to Rayong and Chanthaburi Dialects**. Mahidol University.

สัมภาษณ์

- บุญธรรม ไสสะอาด. (2560, 15 มิถุนายน). บ้านตะเปียงรุ้ง ตำบลตะเปียงรุ้ง จังหวัดเกาะกง ราชอาณาจักรกัมพูชา
- ปิต จอมเร็น. (2560, 15 มิถุนายน). บ้านตะเปียงรุ้ง ตำบลตะเปียงรุ้ง จังหวัดเกาะกง ราชอาณาจักรกัมพูชา